(Nro. 44.)

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę Nro. 22. 24. Lutego 1819.

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia. — Dnia 8. Lutego miał uroczyste posłuchanie u NN. Cesarstwa Ichmć, Ambassador Perski, Mirza Abul Hassan Chan. — P. Hammer C. K. Radca i Tłómacz nadworny, mianowany C. K. Kommissarzem do tego wiazdu, na polecenie dane sobie o godzinie pół do iedenastey w C. K. Kamerze przez JW. Hrabiego Wrbna, C. K. W. Szambelana, zewsiadł na dziedzińcu zamkowym do C. K. sześciokonnego poiazdu galowego, a maiąc ku większey ozdobie orszaku iadącego przed sobą wierzchem C. K. Zaprzęgacza, i osm Cesarskich koni wierzchowych, ubranych w naypięknieysze rzędy Tureckie, poiechał przez rynek Josephsplatz i bramę starą Kärtnerską do pomieszkania Ambassadora, gdzie tymczasem przygotowane były trzy C. K. lektyki z przyprzężonemi mułami, dla odwiezienia podarunków. — Sekretarz Ambassadora powitał u progu sali C. K. Kommissarza, poczem złożono podarunki na owe lektyki i orszak ruszył w następuiącym porządku: 1.) Podofficer z 6 żołnierzami iazdy, dla torowania drogi; 2.) Kapitan ze 40 grenadyierami. 3.) Ośm koni Cesarskich pysznie ubranych, z których każdy prowadzony był przez dwóch C. K. masztalerzy. 4.) C. K. Kawalkator, prowadzący trzy lektyki z podarunkami. 5.) Lektyki. Na pierwszey z nich leżał obraz Szacha na tacy emaliiowaney z chalcedonu mlecznego, wysadzaney blademi rubinami (spinellas); medaliion zaś z wyobrażeniem Szacha oprawny był w wielkie perły w kształcie wieńca. Na drugiey lektyce szabla Damasceńska (Kara Chorassan) która od Timurlenga przeszła na Szacha Abbasa, a od tego na panuiącego teraz Szacha; pochwa wysadzana była drogiemi kamieniami; daley Szechinszachname, t. i. księga Króla Królów, iako parodyia dawney księgi Perskiey spiewów rycerskich Szachname, przez tegoczesnego Xięcia poetow, i uxiążęconego poetę Perskiego, Feth Ali Chana z ośmiu dziesiąt tysięcy wierszy złożona, którey to księdze przydał Szach swoie własne imie. Księga tà opiewa bohaterskie czyny Rodziny panuiącey od czasow Nadirszacha aż do czasów teraźnieyszych. — Na trzeciey lektyce dwa kobierce kaszemirowe na wzór kaszemirowych szalów. Obok każdey lektyki szli dway C. K. służebni przyboczni a sześciu innych niesło na tacach kilkanaście sztuk szalów kaszemirowych. 6.) Sześciu Urzędnikow przydwornych Ambassadora ieden za drugim. 7.) Poiazd sześciokonny, w którym siedział Sekretarz Ambassadora, trzymaiąc na poduszce pokrytey złotą lamą, list Królewski, w worku tkanym ze złota i zawiniętym w muszlinie. Obok poiazdu szli dway C. K. służebni przyboczni. 8.) Poiazd paradny sześciokonny, w którym siedział Ambassador wyżey a naprzeciw niego niżey C. K. Kommissarz. Przed tym powozem szło dwóch C. K. służebnych przybocznych, a za nim dwóch służebnych Ambassadora Perskiego. Ambassador miał na sobie szatę różową, srebrem przerabianą; na głowie trzy róże z drogich kamieni (z których wielkie nazywaią się *Dziga* a małe *Gul*), nakoniec miał na sobie ozdoby orderu lwa słonecznego wszystkich trzech klass, wraz z medaliionem wyobrażaiącym Szacha, a bogato perłami wysadzanym, z takiemiż kutasami. 9.) C. K. poiazd sześciokonny w którym siedział Poseł Mirza Abdul Hussein Chan, maiąc obok dwóch C. K. służebnych przybocznych. 10.) Czterech Urzędników przydwornych Ambassadora. 11.) Poiazd C. K. Kommissarza. 12.) Podporucznik z 20 grenadyierami, po którym kończył orszak Podofficer z 6 ludzmi iazdy. Nadto orszak cały ciągnął pomiędzy dwa rzędy iazdy, która dla wstrzymywania nacisku Ludu zaymowała drogę po bokach; ciągnął zaś orszak koło starey bramy Kärntnerskiey, przez ulicę Kärntnerską, przez Graben i Kohlmarkt i przez ulicę Szauflerską do Zamku, gdzie uszykowane było woysko. Straż przyboczna wystąpiła w paradzie, a swita Ambassadora pozsiadała z koni, sam zaś z Posłem i Sekretarzem Ambassady wysiedli na dziedzińcu Schweicerhof

przy schodach Poselskich, gdzie powitali ich Podpułkownik i Dowodca placu P. Schlechta tudzież Kapitan Dowodca placu Hrabia Zetwiz; pierwszy szedł obok Ambassadora, drugi obok Posła. Prowadzono go przez szpaler uszykowaney po obu stronach schodów gwardyi trabantów, przez salę Trabantów i salę rycerską, gdzie gwardyie przyboczne Niemiecka i i Węgierska w paradzie stały, a na przeciw niemu wyszedł C. K. W. Mistrz obrzędów Hrabia Fürstenberg. Podarunki znosili tymczasem C. K. służebni przyboczni, i złożyli ie na stole w sali Trabantów. Ambassador odebrał od Sekretarza Ambassady listy Królewskie, a maiąc po prawey W. Mistrza obrzędów, po lewey zaś C. K. Kommissarza, szedł aż przed salę posłuchalną, gdzie znowu W. Podkomorzy powitawszy go, udał się na powrót, dla doniesienia N. Panu o iego przybyciu. Podwoie wielkie nowey sali otworzono, a W. Podkomorzy dał znak Ambassadorowi do weyścia. N. Cesarz Jmć stał w mundurze z głową nakrytą, na szerokiem podwyższeniu, przy stole nakrytym axamitem czerwonym, obłożonym galonami złotemi, pod bogatym baldachinem, maiąc obok siebie po prawey stronie krzesło poręczowe. Po prawey stronie, niżey podwyższenia, było mieysce dla C. K. W. Ochmistrza, po lewey na rogu stopni podwyższenia dla Ministra spraw zewnętrznych Xiążęcia Metternicha. Po prawey i po lewey na wyższych końcach podwyższenia stali Kapitanowie gwardyi Niemieckiey i Węgierskiey; przed N. Panem bezpośrednio na stopniu podwyższenia, stanął Ambassador, maiąc po lewey C. K. Kommissarza, a za nim Poseł i Sekretarz Ambassady; za Posłem i Sekretarzem zaś było dwóch C. K. Stolników. Gwardyie utworzyły szpaler od środka sali aż do tronu; niższa połowa sali zapełniona była C. K. Dworem. Ambassador zrobiwszy trzy zwykłe pokłony, na wstępie do sali w środku, i na stopniu tronu, miał mowę w ięzyku Perskim, którą C. K. Kommissarz i Tłómacz nadworny, nadworny Radca Hammer wyłożył na ięzyk Niemiecki iak następuie: „Przyiacielski list ten od N. Króla Królów, nay„potężnieyszego Pana Iranu i Turanu, Dzier„życiela korony i tronu dawnych Perskich Ce„sarzów, przynoszę dla Nayiaśnieyszego i nay„potężnieyszego Cesarza, i przyprowadzam dla „tego Wysokiego Dworu przeznaczonego Posła, „Mirzę Abdula Hussein Chana, abym „ustaliwszy budowę przyiazni między obu Wy„sokiemi Dworami, podróż moią mógł daley „przedsięwziąć.“ Po skończoney mowie dla oddania listu Królewskiego, który potem położono na stół będący obok J. C. Mci, stąpił Ambassador na podwyższenie w assystencyi obu C. K. Stolników, którzy wzięli go potem podramiona, aby mógł z większą łatwością odstępować nie obracaiąc się. Minister spraw zewnętrznych w imieniu N. Pana dał następuiącą odpowiedź, którą Tłómacz nadworny w ięzyku Perskim powtórzył: „Z ukontentowaniem „odbieram dowody przyiaźni Szacha a Pana „Jego. Państwa mogą przez odległe krainy „oddzielonemi bydź od siebie, a przecież znać „się i szanować. Od dawna trwały przyiaciel„skie stosunki między Moiem Państwem i Per„syią, a te widzę wyższe nad wszelką moc „zniszczenia. — Oświadcz W. Pan Szachowi „te Moie wyrazy z zapewnieniem, że przyie„mnie Mi było odebrać przez WPana to wy„nurzenie Jego przyiacielskich dla Mnie u„czuć.“ — Ambassador prosił o pozwolenie złożenia podarunków przy tronie; po otrzymaniu tegoż dał znak, na który Sekretarz Ambassady sam przyniosł obraz Szacha, inne zaś podarunki, wnieśli C. K. Paziowie i złożyli u stopni tronu. Ambassador odebrał z rąk Sekretarza Ambassady obraz Króla swoiego i list Następcy tronu Perskiego, Abbasa Mirzy, i złożył go na stole obok listów swoiego Króla. — Z nieodwróconą twarzą zstępował znowu tak iak pierwey ze stopni tronu, od C. K. Stolników wspierany. — Potem udał się Ambassador przez kurytarz do gmachu N. Cesarzowey, która przyięła go w sali zwierściadlaney, pod baldachinem, otoczona Damami Dworu, ubranemi w całey świetności. — W. Ochmistrz Jey C. Mci Hrabia Wurmbrand wyszedł na przeciwko Ambassadora o kilka kroków i zaiął mieysce po prawey tronu, gdzie Damy pałacowe stanęły w półkole. Ambassador wprowadzony przez C. K. W. Mistrza Obrzędów, stanowszy z Tłómaczem nadwornym przed stopniami tronu po lewey, miał krótką mowę przełożoną na ięzyk Niemiecki przez Tłumacza nadwornego, na którą Minister spraw zewnętrznych, na lewym rogu podniesienia stoiący, w Imieniu Nayiaśn. Cesarzowey odpowiedział. — Orszak powrócił do pomieszkania Ambassadora w tym porządku, iak przybył, zkąd C. K. Kommissarz poiechał w tymże samym poieździe do zamku, dla zdania sprawy W. Podkomorzemu. O godzinie 4tey zaproszony był Ambassador, Poseł i Sekretarz Ambassady na świetny obiad do JO. Xiążęcia Metternicha, na którym było całe Ciało dyplomatyczne, Ministrowie Stanu i pierwsze Władze nadworne.

Wiadomości zagraniczne.

Niemcy.

Dnia 21. Stycznia Seym Związku Niemieckiego rozpoczął tegoroczne posiedzenia swoie; zagaił ie Ces. Austryiacki prezyduiący Poseł Hrabia Buol-Schauenstein wnioskiem ze strony Austryiackiey, względem stosunków woyskowych Państw Związku Niemieckiego; a z powodu tego zagaienia dał obiad na 40 osób, dla będących w Frankfórcie Ministrów, na który zaproszeni byli Burmistrze tego miasta i inne znakomite osoby. — Na drugiem posiedzeniu dnia 28. Stycznia doniósł Baron Leonhardi, że panuiący Xiąże Liechtenstein, nadał Państwu swoiemu konstytucyię na wzór nadanych Prowincyiom Niemieckim Państwa Austryiackiego. — Trzecie posiedzenie odprawiło się dnia 4. Lutego, gdzie ze strony Pruskiey, Bawarskiey i Saskiey podano do protokołu wnioski względem stosunków woyskowych.

Dnia 2. Lutego Deputacyia Izby drugiey Bawarskiey udała się do Króla z doniesieniem, że się iuż urządziła. Jego Królewska Mość wyrzekł na to te pamiętne słowa: „Przy duchu, iakim tchną Stany, i przy iedności, która między nami panuie, musi pomyślny skutek uwieńczyć przedsięwzięcie nasze. Dzień, w którym zagaię Zgromadzenie Stanów, iest naypięknieyszym dniem życia Moiego, a gdy wielkie to dzieło dokonanem zostanie, naówczas niechay Mną Naywyższy rozrządzi." Dnia 3go było uroczyste nabożeństwo, na którem znaydował się Król, Królewice, Xiążęta Rzeszy, Stany i Deputowani; na ulicach stała w paradzie osada woyskowa. Dnia 4go zagaił Król posiedzenie mową mianą z tronu. Dnia 5go Izba Deputowanych zatrudniała się mianowaniem swoich Wydziałów. Dnia 9go Minister spraw wewnętrznych Hrabia Thürheim przełożył obu Izbom stan Państwa w długiey lecz treściwey mowie.

W Królestwie Wirtemberskiem ogłoszono pod dniem 31. Grudnia 5 edyktów, tyczących się urządzenia podrządney administracyi Stanu w Departamentach sprawiedliwości i spraw wewnętrznych. — Reskryptem Królewskim z dnia 21. Stycznia nakazano zaciągnąć 3500 rekrutów dla uzupełnienia woyska. — Z powodu nakazanego przygotowania wykazów do ułożenia nowego katastru gruntowego i sposobu podatkowania, Magistrat Stuttgardzki podał do Króla prośbę o poprzednicze zwołanie Stanów, żaby przy uznanem przez Jego K. Mość prawie Ludu Wirtemberskiego do naradzania się nad rozkładem podatków, rzecz ta bez Zastępców iego przedsiebraną nie była. Na to Ministeryium spraw wewnętrznych wydało odpowiedź: „że gdy przy rozwiązaniu dawnieyszego Zgromadzenia Stanów wskazaną została droga do dania bytu nowym Stanom, Rząd o nieistnienie Stanów obwinianym bydź nie może, że wszelako Jego K. Mość nie przestał cenić wysoce reprezentacyię Ludu swoiego, i takową urzeczywiścić nie odmówi, skoro przez stosowne oświadczenia przekona się o odpowiadaiącym duchu, od którego iedynie zawisło osiągnienie wspólnego celu." Magistrat Stuttgardzki podał atoli na nowo prośbę, oświadczaiąc: „iż go to nie pomału trwoży, że zwołanie Stanów i przywrócenie konstytucyi ma bydź zawisłem od wypadków, których skutek niepewnym i dalekim ieszcze bydź może, etc." — W Panstwie Wirtembergskiem zawiązało się towarzystwo zbieraiące składkę na założenie Instytutu dobroczynności, iako pomnika dla zmarłey Królowey; zebrano iuż 14946 ZR.

Włochy.

Rozporządzeniem N. Króla Sardyńskiego podzielone zostało Państwo tameczne na Oddziały, Prowincyie, Obwody i Gminy. Oddziałów iest 8, iako to: *Sabaudyia*, *Turyn*, *Cuneo*, *Alessandryia*, *Nawara*, *Aosta*, *Nizza i Genua*, a każdy z nich dzieli się na kilka Prowincyi. Ogólna Ludność Państwa na stałym lądzie wynosi 3,439,785 dusz w 2727 Gminach. — N. Król oboiey Sycylii utworzył nowy order woyskowy pod nazwiskiem: *Real ordine militare di S. Giorgio della Riunione*, który oprócz W. Mistrza i W. Konnetabla ma 7 stopni. Za to zaś zniesionym został order oboiey Sycylii, (utworzony za Rządu przeszłego;) a wszyscy Członkowie tego orderu zostaiący rzeczywiście w służbie woyskowey Sycyliyskiey, otrzymaią order nowo utworzony. — W dniu 1. Stycznia ogłoszono w Sycylii rozporządzenie Królewskie, znoszące dotychczesny kształt Sądownictwa, który dawał Obywatelom tyle powodów do sporów, a ustanowiaiące tymczasową Kommissyię, która do niedalekiego iuż ogłoszenia nowey księgi ustaw cywilnych sprawiedliwość wymierzać będzie. Rozporządzenie to przyięto z wielką radością. — W. Xiąże Rossyyski Michał był dnia 3. Stycznia w Parmie, dnia 7go w Modenie, a dnia 11go przybył do Florecyi, gdzie dla powitania Jego Cesarzowicowskiey Mości ziechał był

W. Xiąże Toskański z Pizy, dokąd powrócił nazad dnia 12go.

Hiszpania.

Dnia 6. Stycznia były u Króla wielkie pokoie, pierwszy raz od czasu śmierci Królowey, a dnia 7go pokazał się Jego Królewska Mość publicznie z Infantami. — Słychać, że Infantowie, Bracia Królewscy mieć będą osobne pałace i Dwory, co nie bywało dotychczas w Hiszpanii, gdzie wszyscy Xiążęta krwi Królewskiey mieszkali iako iedna Rodzina w pałacu Królewskim. — Król kazał zmnieyszyć znacznie opłatę od wódek i likworów. — Od dnia 2. Stycznia przyrzeczono wypłacać procenta od konsolidowanych papierów Skarbowych (*Vales*), wynoszące po 4 od sta, za rok, którego termin wypłaty zapada na dzień 1szy Stycznia r. b. Ponieważ to rozporządzenie nie tycze się papierów niekonsolidowanych, summa zaś konsolidowanych mnieysza iest nierównie, przeto można spodziewać się i nadal regularney wypłaty wyżeyrzeczonych procentów, których nie płacono iuż wcale przez lat 11. Tymczasem kredyt publiczny nie czyni wielkich postępów, a papiery Skarbowe (*Vales*) tracą wciąż ieszcze 80 do 88 na 100. — Kommissyię wyznaczoną celem zaciągania woyska do Ameryki upoważnił Król do zaciągnienia pożyczki na 60 milionów reałów. Ta zaręczona iest na podatkach od zboża i od rozrywek publicznych. Pożyczaiący maią otrzymać 8 od sta procentu i mogą 2/3 tey pożyczki złożyć w gotowiźnie, a 1/3 w papierach Skarbowych. Minister woyny wydał rozkaz, aby wszyscy urlopowani Officerowie, należący do wyprawy Kadyxeńskiey, stawili się na dzień 15sty Lutego; tymczasem brakuie ieszcze wcale na okrętach transportowych, a osoby znaiące rzeczy, w ówczas dopiero uwierzyć chcą w ruszenie tey wyprawy, gdy poydzie pod żagle. — Ogół woysk, które Hiszpania od roku 1810 wyprawiła do Ameryki, rachuią na 43,000 ludzi. — Rozgłaszano, że Jenerał Morillo ma odwołanym zostać z Ameryki, lecz o tem nic nie słychać w Madrycie, podobne bowiem rzeczy wyiawiaią się tam dopiero późno po uskutecznieniu. Tak gazeta Dworska Madrycka nie doniesła nigdy o mianowaniu teraźnieyszego Wice-Króla Mexykańskiego Apodaca, na mieysce dawnieyszego, którym był Calleja. — Z Mexyku nie słychać nic nowego, chyba następuiący rys ludzkości Hiszpańskiey; to iest, że z każdym, chociażby naymnieyszym oddziałem woyska; ciągnącego przeciwko powstańcom, idą także i Xięża, dla słuchania spowiedzi powstańców, którzy wpadną w ręce Hiszpanów, aby ich nie rozstrzelano bez rozgrzeszenia. — Naczelnikiem spisku w Walencyi, którego Jenerał Elio zabił, miał bydź Pułkownik Vidal. Jedna z gazet Paryzkich czyni tę uwagę, że to iuż był iedenasty ze spisków, knowanych od kilku lat w Walencyi; co świadczy, iak wielkie musi bydź nieukontentowanie woyska, z którego wciąż ieszcze 80 Officerów za spisek Porliera leży bez wyroku w więzieniach Korunny. — Gazeta Londyńska Kuryier donosi o bardzo rozciągłym spisku, odkrytym w Madrycie, do którego wplątanych ma bydź kilkanaście rodzin znakomitych. Atoli wiadomość ta czerpana z listu prywatnego potrzebuie ieszcze potwierdzenia. — Mocne patrole trwaią ustawicznie w Madrycie, a za przyczynę tego podaią wzmagaiącą się zuchwałość kup zbroynych w Sierra Morena. Te schwytały pocztę między Kadyxem a Madrytem, wraz z dodaną iey strażą woyskową; zapewne, chcąc dowiedzieć się, co Rząd przeciwko nim przedsięwziąć zamyśla. Bandy te pokazuią się iuż w stronach północnych i w Starey Kastylii, a iedna z nich, maiąca do 200 ludzi, domnie między Burgos i Walladolidą, gdzie nałożyła podatek na fabrykę sukienną w Escaray.

Turcyia.

Do nayznakomitszych zdarzeń, które przytrafiły się w ciągu zeszłego miesiąca w Konstantynopolu, należy zrzucenie z dostoyności Partryiarchy Greckiego Cyrylla i iego wygnanie do Adryianopola. Grzegorz, Biskup Ainoroski, który zastępował iuż po dwakroć mieysce Patryiarchy Greckiego w Konstantynopolu, iest iego następcą. Mało było, którychby iego los obchodził, ponieważ nietolerancyia, żądza intrygowania i łakomstwo, były własnościami, które w nim przez ciąg iego sześcioletnego Patryiarchatu szczególniey rozwinęły się. Duchowieństwo Ormiańskie udało się właśnie w tym czasie do W. Sułtana w zamierze uchylenia ich Pasterza; lecz skoro to rozgłoszono, zgromadziło się 200 do 300 naystarszych i nayznakomitszych tey Gminy, dla nayuroczystszego zapewnienia W. Sułtana, że życzą sobie, utrzymać swoiego Pasterza. Z niechęcią i nieukontentowaniem (wspomina list z Konstantynopola) patrzemy na podobne sceny i wybiegi, które w ogólności nie mogą bydź zdolne do wzbudzenia w Turkach korzystnych wyobrażeń o Religii Chrześciiańskiey i iey wyznawcach.